

Spredningsanalyse af konsekvenser for danske jordbrugsbedrifters mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

Andersen, Johnny Michael

Publication date:
2013

Document version
Også kaldet Forlagets PDF

Citation for published version (APA):
Andersen, J. M., (2013). *Spredningsanalyse af konsekvenser for danske jordbrugsbedrifters mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling*, Nr. 030-0028/13-5480, 5 s., sep. 25, 2013. IFRO Udredning Nr. 2013/35

IFRO Udredning

Spredningsanalyse af konsekvenser for
danske jordbrugsbedrifters mulige
ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

Johnny M. Andersen

IFRO Udredning 2013 / 35

Spredningsanalyse af konsekvenser for danske jordbrugsbedrifters mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

Forfatter: Johnny M. Andersen

Udarbejdet i henhold til aftale mellem Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri om myndighedsberedskab.

Se flere myndighedsaftalte udredninger på www.ifro.ku.dk/publikationer/ifro_serier/udredninger/

Institut for Fødevare- og Ressourceøkonomi
Københavns Universitet
Rolighedsvej 25
1958 Frederiksberg
www.ifro.ku.dk

Spredningsanalyse af konsekvenser for danske jordbrugsbedrifters mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

Reformen af EU's landbrugspolitik tyder på, at dansk jordbrug vil miste 8,71 pct. af støtten fra enkeltbetalingen frem mod 2020 som følge af budgetforlig og støtteomfordeling mellem landene. Den efterfølgende interne omfordeling indebærer, at nedgangen kan blive større eller mindre for det enkelte jordbrug. Hertil kommer, at reformen åbner op for muligheden for at overføre op til 15 pct. af midlerne fra Søjle 1 til Søjle 2.

IFRO har tidligere – på anmodning af Fødevareministeriet – estimeret reduktionen i støtten på bedriftsniveau under forskellige forudsætninger, jf. tabel 1. Konkret blev reduktionen på 8,71 pct. analyseret med en supplerende delvis intern omfordeling via den såkaldte irske model med 2012 som basisår. Endvidere blev konsekvenserne estimeret ved en yderligere overførsel af hhv. 5, 10 og 15 pct. af støtten fra Søjle 1 til Søjle 2. Fokus blev rettet mod ændringer i den udbetalte enkeltbetaling fra bedriftenes egne rettigheder, idet ændringer i støtten fra de forpagtede rettigheder vil blive opvejet af lige så store ændringer i forpagtningsafgiften. Den opgjorte reduktion i støtten udgør derfor det indkomsttab, som det enkelte aktive jordbrug ville få, hvis reformen med de givne forudsætninger var fuld ud implementeret i 2012.

Tabel 1. Enkeltbetalingen fra egne (ikke-forpagtede) rettigheder i 2012 samt nedgangen heri som følge af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling

	Udbetalt enkelt- betaling i 2012 fra egne rettigheder	Nedgang i enkeltbetalingen i forhold til 2012 ved fuld indfasning af reform			
		Uden overflytning fra Søjle 1 til 2	Med overflytning fra Søjle 1 til 2		
			5 pct.	10 pct.	15 pct.
----- 1.000 kr. pr. bedrift -----					
Heltidsplantebrug	385	30	48	65	83
Heltidskvægbrug	409	45	63	81	99
Heltidssvinebrug	293	18	32	46	60
Andre heltidslandbrug	144	12	19	25	32
Heltidsgartnerier	65	6	9	12	15
<i>Alle heltidsbrug</i>	<i>316</i>	<i>28</i>	<i>42</i>	<i>57</i>	<i>71</i>
Deltidsbrug	74	8	11	14	18
Alle jordbrug	166	16	23	31	38
----- kr. pr. rettighed -----					
Heltidsplantebrug	2.600	201	321	441	561
Heltidskvægbrug	4.282	467	657	848	1.039
Heltidssvinebrug	2.206	139	242	346	449
Andre heltidslandbrug	2.483	206	320	434	548
Heltidsgartnerier	2.462	213	326	438	550
<i>Alle heltidsbrug</i>	<i>2.981</i>	<i>264</i>	<i>400</i>	<i>535</i>	<i>671</i>
Deltidsbrug	2.592	276	392	508	624
Alle jordbrug	2.864	267	397	527	657

Kilde: Hansen & Andersen (2013).

Den opgjorte gennemsnitlige reduktion i den udbetalte enkeltbetaling dækker over en betydelig variation i støttenedgangen for de respektive brugstyper og størrelsesgrupper. På den bag-

grund har Fødevareministeriet anmodet IFRO om at afdække spredningen i indkomsttabet med og uden overførsel af midler fra Søjle 1 til Søjle 2.

Spredningen er i det nedenstående indikeret ved tilsvarende opgørelser af støttetabet for de tredjedele af bedrifterne, som havde hhv. den mindste, en mellemstor og den største nedgang i indkomsten inden for de respektive grupper. I analysen er bedrifterne rangordnet på grundlag af bedrifternes gennemsnitlige reduktion i støtten pr. rettighed ved den fulde implementering af CAP-reformen i forhold til den udbetalte støtte i 2012. I lighed med den oprindelige analyse er der alene fokuseret på bedrifternes egne rettigheder.

I analysen indgår 1.077 aktive jordbrug¹ uden egne betalingsrettigheder. Disse brug, som typisk enten er jordløse eller baseret på tilforpagtning, vil ifølge sagens natur ikke få noget indkomsttab. Brugene er derfor forlods rubriceret blandt de bedrifter, som har det mindste tab pr. rettighed.

Den irske model rummer en beskeden omfordeling af støtten, som ingenlunde for nogen af brugene ville kunne opveje støttereduktionen foranlediget af budgetforliget og den eksterne omfordeling². Udjævningen indebærer dog, at støttenedgangen bliver mindst for de brug, som hidtil alene har modtaget basisstøtte, hvorimod støtten reduceres mest for de brug, som supplerende har modtaget tillægsstøtte. Det nuværende gennemsnitlige støtteniveau pr. rettighed er derfor lavest blandt den tredjedel af brugene, som får det mindste tab pr. rettighed, jf. tabel 2. Det omvendte gælder for den tredjedel af brugene, som får det største tab pr. rettighed.

For hovedparten af brugstyperne vil indkomsttabet pr. bedrift være størst på de brug, som får den største reduktion i støtten pr. rettighed. Det kan imidlertid ikke heraf udledes, at de brug, som vil få det største indkomsttab, også får det største tab pr. rettighed. Antallet af rettigheder spiller også ind. De store brug vil sædvanligvis også have flere betalingsrettigheder, men antallet af rettigheder stiger ikke proportionalt med arealet, idet de store brug i større omfang gør brug af tilforpagtning.

Ikke desto mindre kan det konstateres, at rangordnes bedrifterne i stedet efter nedgangen i støtten pr. bedrift, så vil den tredjedel af brugene, som får det største indkomsttab, også som hovedregel have den største reduktion i støtten pr. rettighed, jf. tabel 3. Billedet er imidlertid ikke entydigt; for *Andre heltidsbrug* og *Deltidsbrug* er det således alene antallet af rettigheder, som er udslagsgivende for bedriftens større indkomsttab.

---

¹ De 1.077 brug, som svarede til godt 3 pct. af de aktive jordbrugere i 2012, omfattede 666 heltidsbedrifter og 411 deltidsbedrifter. Blandt heltidsbedrifterne dominerede gartnerierne (308 virksomheder), men der var også en del svinebrug (189 stk.).

² Alle brug med egne rettigheder vil få et tab. Hansen & Andersen (2013) har således godtgjort, at basisstøtten efter intern omfordeling vil udgøre 1.971 kr. pr. rettighed, når reformen er fuldt ud implementeret. Dette estimat er baseret på en omfordeling via den irske model og under forudsætning af, at der ikke overføres midler fra Søjle 1 til Søjle 2. Til sammenligning udgjorde basisstøtten 2.281 kr. pr. rettighed i 2012. Og selv om den udbetalte støtte i 2012 blev reduceret med 10 pct. ved støtteudbetalinger ud over 5.000 € (almindelig modulation) og med yderligere 4 pct. ved støtteudbetalinger ud over 300.000 € (progressiv modulation), ville den gennemsnitlige basisstøtte ikke kunne nå ned på 1.971 kr. pr. rettighed. Det indebærer, at der også vil komme indkomsttab på de brug, som alene modtager basisstøtte.

Tabel 2. Enkeltbetalingen fra egne (ikke-forpagtede) rettigheder i 2012 samt nedgangen heri som følge af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling
Forudsætning: Antallet af brug i hver gruppe er 3-delt efter tab pr. rettighed

	Udbetalt enkelt- betaling i 2012 fra egne rettigheder	Nedgang i enkeltbetalingen i forhold til 2012 ved fuld indfasning af reformen			
		Uden overflytning fra Søjle 1 til 2	Med overflytning fra Søjle 1 til 2		
			5 pct.	10 pct.	15 pct.
Tredjedelen af brug med det laveste tab pr. rettighed¹					
		----- 1.000 kr. pr. bedrift -----			
Heltidsplantebrug	329	17	32	48	64
Heltidskvægbrug	399	38	56	74	92
Heltidssvinebrug	322	16	31	46	62
Andre heltidslandbrug	160	9	17	24	32
Heltidsgartnerier	0	0	0	0	0
Alle heltidsbrug	252	14	25	37	49
Deltidsbrug	92	8	12	16	20
Alle jordbrug	187	12	21	30	38
		----- kr. pr. rettighed -----			
Heltidsplantebrug	2.099	108	207	307	406
Heltidskvægbrug	3.304	317	466	616	765
Heltidssvinebrug	2.053	100	198	295	393
Andre heltidslandbrug	2.089	122	220	319	417
Heltidsgartnerier	-	-	-	-	-
Alle heltidsbrug	2.086	112	211	310	408
Deltidsbrug	2.190	179	279	380	480
Alle jordbrug	2.159	140	241	342	443
Tredjedelen af brug med et mellemstort tab pr. rettighed					
		----- 1.000 kr. pr. bedrift -----			
Heltidsplantebrug	367	27	44	61	78
Heltidskvægbrug	396	42	60	77	95
Heltidssvinebrug	229	14	24	35	46
Andre heltidslandbrug	147	13	19	26	33
Heltidsgartnerier	126	9	15	21	27
Alle heltidsbrug	286	24	38	51	64
Deltidsbrug	61	7	10	12	15
Alle jordbrug	122	12	18	23	29
		----- kr. pr. rettighed -----			
Heltidsplantebrug	2.333	172	281	389	497
Heltidskvægbrug	4.018	428	607	787	966
Heltidssvinebrug	2.098	124	223	321	420
Andre heltidslandbrug	2.474	215	328	441	554
Heltidsgartnerier	2.169	154	254	355	456
Alle heltidsbrug	2.653	226	347	469	590
Deltidsbrug	2.523	291	402	514	626
Alle jordbrug	2.763	275	400	524	648
Tredjedelen af brug med det største tab pr. rettighed					
		----- 1.000 kr. pr. bedrift -----			
Heltidsplantebrug	460	45	66	87	108
Heltidskvægbrug	432	53	72	91	110
Heltidssvinebrug	327	26	41	56	71
Andre heltidslandbrug	124	14	19	25	30
Heltidsgartnerier	69	8	11	14	17
Alle heltidsbrug	408	46	64	82	100
Deltidsbrug	68	9	12	15	18
Alle jordbrug	190	22	31	39	47
		----- kr. pr. rettighed -----			
Heltidsplantebrug	3.520	347	505	664	823
Heltidskvægbrug	6.422	793	1.074	1.356	1.637
Heltidssvinebrug	2.475	198	312	426	540
Andre heltidslandbrug	3.307	365	512	659	806
Heltidsgartnerier	3.271	378	523	667	812
Alle heltidsbrug	4.597	515	719	923	1.127
Deltidsbrug	3.561	472	627	781	936
Alle jordbrug	4.375	513	707	900	1.093

1) Incl. aktive jordbrug uden egne betalingsrettigheder.

Anm. Alle heltidsbrug og Alle brug er betragtet som selvstændige grupper ved 3-delningen af populationen.

Kilde: Egne beregninger baseret på IFRO (2013).

Tabel 3. Enkeltbetalingen fra egne (ikke-forpagtede) rettigheder i 2012 samt nedgangen heri som følge af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling
Forudsætning: Antallet af brug i hver gruppe er 3-delt efter tab pr. bedrift

	Udbetalt enkelt- betaling i 2012 fra egne rettigheder	Nedgang i enkeltbetalingen i forhold til 2012 ved fuld indfasning af reformen			
		Uden overflytning fra Søjle 1 til 2	Med overflytning fra Søjle 1 til 2		
			5 pct.	10 pct.	15 pct.
Tredjedelen af brug med det laveste tab pr. bedrift¹					
----- 1.000 kr. pr. bedrift -----					
Heltidsplantebrug	163	10	18	25	33
Heltidskvægbrug	182	20	28	36	44
Heltidssvinebrug	110	7	12	17	22
Andre heltidslandbrug	36	4	5	7	9
Heltidsgartnerier	0	0	0	0	0
Alle heltidsbrug	97	7	11	16	20
Deltidsbrug	31	4	5	7	8
Alle jordbrug	37	4	6	7	9
----- kr. pr. rettighed -----					
Heltidsplantebrug	2.211	138	241	345	449
Heltidskvægbrug	3.657	397	560	723	886
Heltidssvinebrug	2.081	125	223	321	418
Andre heltidslandbrug	2.262	232	334	435	537
Heltidsgartnerier	-	-	-	-	-
Alle heltidsbrug	2.159	147	248	348	449
Deltidsbrug	2.428	304	410	516	622
Alle jordbrug	2.369	269	374	479	584
Tredjedelen af brug med et mellemstort tab pr. bedrift					
----- 1.000 kr. pr. bedrift -----					
Heltidsplantebrug	326	23	38	53	68
Heltidskvægbrug	343	36	52	67	82
Heltidssvinebrug	248	14	26	38	49
Andre heltidslandbrug	99	8	13	17	22
Heltidsgartnerier	23	3	4	5	6
Alle heltidsbrug	272	21	33	46	59
Deltidsbrug	59	7	9	12	14
Alle jordbrug	95	9	13	17	22
----- kr. pr. rettighed -----					
Heltidsplantebrug	2.316	162	269	377	485
Heltidskvægbrug	3.919	416	591	766	941
Heltidssvinebrug	2.109	123	223	322	421
Andre heltidslandbrug	2.208	182	283	384	485
Heltidsgartnerier	2.274	270	370	470	570
Alle heltidsbrug	2.497	191	306	421	537
Deltidsbrug	2.358	265	369	474	579
Alle jordbrug	2.297	206	310	415	519
Tredjedelen af brug med det største tab pr. bedrift					
----- 1.000 kr. pr. bedrift -----					
Heltidsplantebrug	667	56	87	118	148
Heltidskvægbrug	700	77	109	140	171
Heltidssvinebrug	521	34	59	83	107
Andre heltidslandbrug	295	24	37	51	65
Heltidsgartnerier	171	14	22	30	38
Alle heltidsbrug	578	56	82	108	135
Deltidsbrug	131	13	19	25	31
Alle jordbrug	367	34	51	67	84
----- kr. pr. rettighed -----					
Heltidsplantebrug	2.898	245	378	510	643
Heltidskvægbrug	4.705	520	729	938	1.148
Heltidssvinebrug	2.284	150	257	364	471
Andre heltidslandbrug	2.625	213	333	454	574
Heltidsgartnerier	2.489	205	319	433	547
Alle heltidsbrug	3.528	344	503	662	822
Deltidsbrug	2.759	275	399	523	647
Alle jordbrug	3.130	289	431	573	715

1) Incl. aktive jordbrug uden egne betalingsrettigheder.

Anm. Alle heltidsbrug og Alle brug er betragtet som selvstændige grupper ved 3-delningen af populationen.

Kilde: Egne beregninger baseret på IFRO (2013).

Sammenholdes tabel 3 med første del af tabel 1, kan det konstateres, at det estimerede gennemsnitlige indkomsttab dækker over en betydelig spredning. For de dominerende driftsformer vil reduktionen i støtten pr. bedrift således være 70 – 80 pct. højere end gennemsnittet for den tredjedel af brugene, som vil få det største indkomsttab. Det højere indkomsttab skyldes især et større antal rettigheder, men der vil ligeledes være en større støttereduktion pr. rettighed.

Referencer

- IFRO (2013): Jordbrugets indtjening, produktion og faktorforbrug, Kap. 1 i Landbrugets Økonomi 2012, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi (http://curis.ku.dk/ws/files/45049870/LO_2012.pdf).
- Hansen, J. og Andersen, J.M. (2013): Konsekvenser for danske jordbrugsbedrifter af mulige ændringer i den afkoblede enkeltbetaling, Notat, Institut for Fødevarer- og Ressourceøkonomi, Upubl.